

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd SR v právnej veci žalobkyne **A.S.**, vykonávateľky živnostenského oprávnenia **I.R.S.-R.**, T.O., zastúpenej JUDr. R.B., advokátkou so sídlom v T.K. proti žalovanému **S.M.L.**, J., zastúpenému Advokátskou kanceláriou S., s. r. o., B.V., **o ochranu pred nekalosúťažným konaním a zapltenie 16 596,99 eur**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3Cob/277/2009-184 zo dňa 22.09.2010, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3Cob/277/2009-184 zo dňa 22.09.2010 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Dovoláním napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I v Bratislave, č. k. 32 CbPv/3/2005-100 zo dňa 27.03.2007 v napadnutej zamietajúcej časti tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 16 596,96 eur, ako aj nahradiť trovy prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania vo výške 5 784,97 eur.

V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť upraviť používanie obchodného mena S.M.R. tak, aby v žiadnej podobe neobsahovalo slovné spojenie R. a podať na príslušný živnostenský úrad návrh takejto zmeny obchodného mena do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Podľa súdu prvého stupňa slovné

spojenie R. je potrebné považovať za dominantnú časť obchodného mena, ktoré už právom používa iný súťažiteľ a v prípade žalobkyne je nositeľom rozlišovacej schopnosti práve toto slovné spojenie stojace za obchodným menom žalobkyne. Žalobu v časti, ktorou žalobkyňa žiadala, aby žalovaný bol povinný zdržať sa pri predaji svojho tovaru šírenia údajov o prestávaní firmy R. súd zamietol, vzhľadom na povinnosť žalovaného upraviť používanie obchodného mena. V časti, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplata istiny 500 000 Sk, súd konštatoval, že žalobkyňa sa nesprávne domáhala zaplata istiny namiesto nemateriálnej ujmy. Po preštudovaní peňažného denníka za obdobie od septembra 2003 do decembra 2003 a peňažného denníka od septembra 2004 do decembra 2004, z opisu knihy vyšlých faktúr z totožného obdobia mal za to, že žalobkyňa žiada náhradu ušlých tržieb, ktoré má v hotovosti. Ani jednu formu tržieb však súd nepovažoval za dostatočne preukázanú, v dôsledku čoho žalobu v tejto časti zamietol.

Odvolací súd na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola žaloba o zaplata sumy 500 000 Sk zamietnutá, zmenil tak, že žalobe vyhovel. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil písomný a ústny prejav žalobkyne, pretože z obsahu spisu, žaloby, ako aj prednesov v priebehu pojednávania jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala primeraného zadosťučinenia, ktoré vyčíslila sumou 500 000 Sk. Odvolací súd vychádzal z rozsahu a intenzity nekalosúťažného konania žalovaného v pomere, akou intenzitou konanie žalovaného vplývalo na majetkovú sféru žalobkyne. Ako dôkazné prostriedky žalobkyňa použila peňažné denníky a opisy knihy vyšlých faktúr za rozhodné obdobie. Priznané zadosťučinenie pritom nahrádza žalobkyni spôsobenú ujmu len čiastočne, keďže v porovnateľnom období bol rozdiel v tržbách niekoľkonásobne vyšší. Odvolací súd preto rozhodnutie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobkyni priznal primerané zadosťučinenie vo výške 500 000 Sk.

Na dovolanie žalovaného dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd vychádzal pri hodnotení skutkového stavu z iného skutkového základu ako súd prvého stupňa, bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O. s. p. a zopakoval dôkazy, na ktorých založil svoje zistenia súd prvého stupňa, prípadne, aby dokazovanie doplnil.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. nariadením pojednávania podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti nie je vecne správny.

Uviedol, že zo strany žalovaného sa jednalo o nekalosúťažné konanie, keďže vo svojej reklame použil dodatok obchodného mena žalobkyne, jej logo, ako aj oznámenie o prestávaní firmy na Strojárskeho ulicu. Žalobkyňa je osobou, ktorej práva boli nekalou súťažou porušené, preto sa môže okrem iného domáhať aj primeraného zadosťučinenia, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch, náhrade škody, prípadne vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle § 53 Obch. zák.

Primerané zadosťučinenie je náhradou za spôsobenú nemajetkovú ujmu, ktorá spočíva v zásahu do dobrej povesti právnickej osoby, resp. dobrého mena fyzickej osoby. Samotné poskytnutie zadosťučinenia v peniazoch prichádza do úvahy najmä v prípade, ak ujma - svojou povahou nemajetková - by mala negatívne majetkové dopady. V prejednávanej veci by nebolo primeraným zadosťučinením žiadne ospravedlnenie žalovaného, ktoré ani zo slušnosti nenavrhol, pretože by nemohlo zvrátiť strasti, ktoré žalobkyňa jeho konaním zažívala a prekonávala po takej životnej traume, akou je smrť manžela.

Žalobkyňa sa domáhala primeraného zadosťučinenia, ktoré vyčíslila sumou 500 000 Sk. Pri určení rozsahu zadosťučinenia vychádzal odvolací súd z rozsahu a intenzity nekalosúťažného konania žalovaného v pomere, akou intenzitou konanie žalovaného vplývalo na majetkovú sféru žalobkyne. Táto na súde prvého stupňa ako dôkazné prostriedky použila peňažné denníky a opis knihy vyšlých faktúr za obdobie od septembra 2003 do decembra 2003 v porovnaní s obdobím od septembra 2004 do decembra 2004, keď obdobie v roku 2004 bolo obdobím, keď žalovaný pravidelne týždenne zverejňoval klamlivú reklamu. Žalobkyňa práve toto obdobie porovnávala so zhodným obdobím roku 2003, keď žalovaný ešte pracoval u žalobkyne. Rozdiel v tržbách bol skoro 4 mil. Sk. Odvolací súd zhodne so žalobkyňou dospel k záveru, že požadovaná suma ako priznané zadosťučinenie je skromná a žaloba je i v tejto časti dôvodná. Preto podľa § 220 O. s. p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti a žalobe o zaplatenie 16 596,96 eur vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie.

Uviedol, že žalobkyňa nepreukázala vznik, rozsah a intenzitu nemajetkovej ujmy, súdom uložená výška primeraného zadosťučinenia je neodôvodnená a neprimeraná, pričom súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Predloženými dôkaznými prostriedkami sa žalobca pokúšal o preukázanie úbytku reálnych majetkových hodnôt, nie o preukázanie nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa mala dostatok možností voliť medzi inými dôkaznými prostriedkami, schopnými preukázať úbytok klientely, či zásah do dobrej povesti. Žalobkyňou použité dôkazné prostriedky nie sú dôkazmi spôsobilými preukázať majetkovú alebo nemajetkovú ujmu, a preto sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že ich výpovedná a preukazná hodnota je natoľko nízka, že nepreukazuje žalobkyňou tvrdené skutočnosti. Ak má žalobkyňa za to, že preukázanie úbytku klientely je možné vykonať doložením opisu knihy odoslaných faktúr, poukazuje na nízku výpovednú hodnotu peňažných denníkov, ako aj opisov knihy vyšlých a došlých faktúr. Tieto dôkazy možno považovať iba za prostriedky evidencie podnikateľského subjektu, ktoré nie sú účtovným dokladom v zmysle platnej právnej úpravy, reálny stav aktivity podnikateľského subjektu z nich vyplývajúci nie je žiadnym spôsobom verifikovateľný.

Má za to, že na vyhoviecie nároku žalobkyne na náhradu primeraného zadosťučinenia je nevyhnutné, aby žalobkyňa procesne tvrdila vznik nemajetkovej ujmy, nemajetkovú ujmu špecifikovala, preukázala existenciu nemajetkovej ujmy, ako aj jej rozsah a intenzitu, v prípade požadovania peňažnej náhrady preukázala nedostatočnosť zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia alebo vo forme iného nepeňažného zadosťučinenia. Žalobkyňa nespĺnila ani jednu z uvedených skutočností, čím neuniesla dôkazné bremeno, ktoré by umožňovalo súdu žalobe vyhovieť.

Rozhodnutie odvolacieho súdu postráda akékoľvek odôvodnenie primeranosti výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch. Vychádza z nejasných a nepreukázateľných tvrdení žalobkyne o existencii majetkovej škody.

Keďže žalobkyňa preukazovala vznik majetkovej ujmy a nie nemajetkovej, primerané zadosťučinenie v peniazoch jej priznané byť nemalo a nemohlo z dôvodu, že je možné priznať ho len v prípade, ak dotknutej osobe vznikla aj iná ako majetková ujma. V prípade, ak žalobkyňa vznikla majetková ujma, má za to, že žalobkyňa mala na výber niekoľko uplatniteľných nárokov, z ktorých mohla vybraný uplatniť na súde.

Žalobkyňa nepreukázala ani existenciu škody a ani nekonkretizovala nemajetkovú ujmu. V nadväznosti na túto skutočnosť odvolací súd nevyhodnotil a ani nemohol vyhodnotiť rozsah a intenzitu zásahu a majetkovej ujmy žalobkyne.

Keďže odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobkyňi priznal istinu vo výške 16 596,96 eur a odôvodnil ju ako primerané zadosťučinenie za spôsobenú nemajetkovú ujmu, je zrejmé, že jeho povinnosťou bolo primeranosť priznanej peňažnej čiastky odôvodniť. Z konštatovania odvolacieho súdu, podľa ktorého žalovaný ani zo slušnosti nenavrhol ospravedlnenie, ktoré by nebolo primeraným zadosťučinením, pretože by nemohlo zvrátiť strasti, ktoré žalobkyňa jeho konaním zažívala po takej životnej traume, akou je smrť manžela, je zrejmé, že vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu v uvedenej veci malo mať citové vypätie, ktoré mala žalobkyňa zažiť smrťou manžela. Predmetom konania je však nekalosúťažné konanie a s ním spojená ujma, ktorá mala byť žalobkyňi spôsobená týmto konaním, nie však jej životnou situáciou, akokoľvek ťažkou.

V súvislosti s neodôvodnením výšky primeraného zadosťučinenia poukazuje dovolateľ na judikatúru Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej existuje formulácia náhľadu na určenie výšky primeranosti zadosťučinenia, ktorá sa odvíja od rozsahu a intenzity nekalosúťažného konania v pomere k vykázanému zisku žalovaného v roku, v ktorom došlo k realizácii nekalosúťažného konania. Ďalej poukazuje na skutočnosť, že z výroku rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé, či sa jedná o 16,596,96 eur istiny z dôvodu náhrady škody, z dôvodu existencie a preukázania bezdôvodného obohatenia alebo či ide o peňažné vyjadrenie primeraného zadosťučinenia.

S poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. navrhuje, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR ako dovolací súd /§ 10a ods. 1 O. s. p./ po prejednaní veci podľa § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania /§ 243a ods. 1 O. s. p./ dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa /§ 236 ods. 1 O. s. p./.

Dovoláním z dôvodov, uvedených v § 237 O. s. p., je možné napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho formu, obsah alebo povahu predmetu konania. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád, uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale z úradnej povinnosti /§ 242 O. s. p./.

V prejednávanej veci je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého je dovolanie tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Žalovaný v dovolaní namieta existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., teda že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom poukazuje aj na jeho nedostatočné odôvodnenie /§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p./.

Pod nesprávnym právnym posúdením možno rozumieť omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Spôsobilým dovolacím dôvodom je nesprávne právne posúdenie veci len za predpokladu, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Predmetom konania je zaplatenie sumy 16 596,96 eur, ktoré požaduje žalobkyňa ako primerané zadosťučinenie podľa § 53 Obch. zák. vzhľadom na nekalosúťažné konanie žalovaného, spočívajúce v neoprávnenom používaní dodatku obchodného mena. Podľa tohto ustanovenia osoby, ktorých práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, môžu sa proti rušiteľovi domáhať, aby sa tohto konania zdržal a odstránil závadný stav. Ďalej môžu požadovať primerané zadosťučinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch, náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia.

Nárok na primerané zadosťučinenie v zmysle § 53 Obch. zák. ako právny prostriedok ochrany proti nekalej súťaži je nárokom na plnenie za ujmu nemateriálnej povahy. Ide o objektívny nárok, ktorý nie je viazaný na naplnenie subjektívnych podmienok. Primerané zadosťučinenie môže byť poskytnuté v peňažnej aj nepeňažnej forme.

Aj keď citované zákonné ustanovenie nevymedzuje konkrétne podmienky pre určenie výšky primeraného ustanovenia, neznamená to, že súd môže určiť jeho výšku bez toho, aby uviedol, z akých skutočností vychádzal a akými úvahami sa spravoval. Primerané zadost'učinenie by malo zodpovedať povahe spôsobenej ujmy, pričom jeho peňažnú formu možno považovať za dôvodnú vtedy, ak zásah do nemateriálnej sféry môže mať u súťažiteľa dôsledky aj v jeho majetkovej sfére, ako napríklad v predmetnej veci úbytkom zákazníkov. Primeranosť v peniazoch vyjadreného zadost'učinenia netreba preukazovať tak, ako výšku škody alebo bezdôvodného obohatenia, ale na žalobcovi spočíva dôkazné bremeno, týkajúce sa dôvodnosti jeho voľby tohto právneho prostriedku ochrany proti nekalej súťaži. Zadost'učinenie v peniazoch možno považovať za dôvodné vtedy, ak súťažiteľovi vznikla aj iná než majetková ujma a ak by nepeňažná forma neposkytovala primerané zadost'učinenie. Malo by ísť preto o určitú kompenzáciu za straty, ktoré súťažiteľ preukázaným nekalosúťažným konaním utrpel.

Odvolačný súd v zmysle uvedených skutočností nepostupoval a priznanie primeraného zadost'učinenia v peňažnej forme a vo výške, požadovanej žalobkyňou, odôvodnil s poukazom na rozsah a intenzitu nekalosúťažného konania žalovaného a jeho dopad na majetkovú sféru žalobkyne, pričom za dôkazy preukazujúce dôvodnosť tohto postupu považoval peňažné denníky a knihu vyšlých faktúr, teda dôkazné prostriedky, ktorých výpovednú hodnotu žalovaný spochybňoval vzhľadom na ich interný charakter. Existenciu nároku na primerané zadost'učinenie však odvolací súd neskúmal vo vzťahu k nemajetkovej sfére žalobkyne, do ktorej mal žalovaný zasiahnuť, pričom prípadný zásah by bolo potrebné zo strany žalobkyne konkretizovať.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, týkajúcich sa primeranosti uplatneného nároku, pričom rozhodnutiu o práve na primerané zadost'učinenie, vyjadrené v peniazoch, nepredchádzalo dokazovanie, týkajúce sa skutočností, ktoré by odôvodňovali prijatý záver, v dôsledku čoho došlo v konaní aj k vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci /§ 242 ods. 1 O. s. p./.

Vzhľadom na existenciu dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie /§ 243b O. s. p./.

Právny názor dovolacieho súdu je pre odvolací súd záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania /§ 243d ods. 1 O. s. p /.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Viera Pepelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová